

Sygn. akt VIII U 2803/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 marca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Patrycja Bogacińska-Piątek
Protokolant:	Iwona Sławińska

po rozpoznaniu w dniu 12 marca 2019 r. w Gliwicach

sprawy J. R. (C.-R.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do niezrealizowanego świadczenia

na skutek odwołania J. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 6 września 2018 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej J. R. prawo do niezrealizowanego świadczenia po D. C. (1) w postaci emerytury za sierpień 2018 roku.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek

Sygn. akt VIII U 2803/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 6 września 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił J. R. prawa do wypłaty niezrealizowanego świadczenia po zmarłej D. C. (2) w dniu (...)

W odwołaniu od powyższej decyzji J. R. domagała się jej zmiany i wypłaty niezrealizowanego świadczenia po zmarłej siostrze D. C. (2). W uzasadnieniu wskazała, że D. C. (2) od urodzenia chorowała na padaczkę oraz skoliozę kręgosłupa, co uniemożliwiło jej kontynuowanie nauki po szkole podstawowej. Podała, że jej siostra pracowała od 1974 r. do 1989 r. w Spółdzielni (...) w Z. i uzyskała prawo do renty inwalidzkiej. Odwołująca wskazała również, że D. C. (2) nie miała swojej rodziny, a po śmierci rodziców – od 2000 r. – ze względu na stan zdrowia i niskie dochody nie była w stanie samodzielnie prowadzić gospodarstwa domowego i od tego czasu pozowała pod opieką odwołującej.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasowe stanowisko. (...) Oddział w Z. wskazał, że D. C. (2) pobierała emeryturę w kwocie 1029,88 zł brutto miesięcznie oraz dodatek

pielęgnacyjny w wysokości 215,84 zł, a zatem posiadała własne środki utrzymania. Dodał, że przedłożone przez odwołującą dowody nie potwierdzają bezspornie, aby to na jej utrzymaniu zmarła pozostawała.

Sąd Okręgowy w Gliwicach ustalił:

D. C. (2), urodzona (...), była od 1 stycznia 2006 r. uprawniona do emerytury.

D. C. (2) zmarła w dniu(...)

W dniu 3 września 2018 r. siostra zmarłej J. R. zwróciła się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o przyznanie ostatniego świadczenia należnego zmarłej D. C. (2) za miesiąc sierpień 2018 r.

Zaskarżoną decyzją z 6 września 2018 r. (...) Oddział w Z. odmówił J. R. prawa do wypłaty niezrealizowanego świadczenia po zmarłej D. C. (2) za miesiąc sierpień 2018 r. wskazując, że przedłożone przez nią środki dowodowe nie wykazują faktu przyczyniania się do utrzymania osoby zmarłej.

Wnioskodawczyni jest emerytowaną nauczycielką i jest uprawniona do emerytury nauczycielskiej w kwocie około 3.000 zł.

Sąd ustalił, że D. C. (2), licząca w chwili śmierci 79 lat, była osobą schorowaną, wymagającą stałej opieki. Nie miała męża ani dzieci. Od urodzenia cierpiała na padaczkę i skoliozę kręgosłupa. Z czasem pojawiły się u niej inne choroby – żylaki, róża nawrotowa. Ze względów zdrowotnych zakończyła edukację na poziomie szkoły podstawowej. Pracowała od 1974 r. do 1989 r. w Spółdzielni (...) w Z., zaś od 1990 r. uzyskiwała prawo do renty inwalidzkiej, a od 1 stycznia 2006 r. do emerytury. Przez całe życie zamieszkiwała w domu jednorodzinnym razem z rodzicami oraz z siostrą – odwołującą – i jej rodziną (mężem i dziećmi). D. C. (2) prowadziła wspólne gospodarstwo domowe razem z rodzicami, a po ich śmierci – w 1999 r. matki i w 2000 r. ojca – razem z odwołującą, która pomagała jej w codziennych czynnościach.

W styczniu 2013 r. D. C. (2) złamała nogę w biodrze i od tego czasu praktycznie nie wstawała z łóżka. Odwołująca sprawowała nad nią stałą opiekę. Zapewniła jej rehabilitację – częściowo refundowaną z NFZ, a częściowo prywatnie, za którą płaćca ok. 40 – 50 zł za godzinę. Zmarła miała 2 godziny rehabilitacji w tygodniu, z czego 40 godzin rocznie opłacał NFZ. J. R. kupowała siostrze lekarstwa, na które wydawała ponad 100 zł miesięcznie, a ponadto również maści, kremy, środki pielęgnacyjne za ponad 50 zł miesięcznie. Odwołująca dokonała również modernizacji domu w celu jego adaptacji do potrzeb chorej siostry – m.in. przerobiła łazienkę aby był w niej prysznic bez brodzika, kupiła specjalny wózek i łóżko rehabilitacyjne z materacem przeciwoleżynowym. Reorganizacja łazienki wyniosła około 4.000 zł, koszt łóżka wyniósł 2000 zł, a materaca 190 zł. Z uwagi na stan zdrowia siostry częściej robiła pranie, kupowała pościel, bandaże.

Odwołująca dysponowała emeryturą D. C. (2), która wynosiła 1029,88 zł brutto miesięcznie oraz dodatek pielęgnacyjny w wysokości 215,84 zł. Z emerytury siostry nie potrącała należności za węgiel, wodę, prąd, podatek od nieruchomości i inne opłaty. Przeznaczała ją na wspólne życie, do wspólnej kasy.

D. C. (2) przeszła udar w sierpniu 2014 r., po którym doznała paraliżu prawej strony ciała. Spowodowało to znaczne pogorszenie jej stanu zdrowia – wymagała karmienia i pomocy w podstawowych czynnościach życiowych. Po wyjściu ze szpitala (...) odwołująca zapewniła również wsparcie pielęgniarstwa, która prowadziła wizyty domowe. Do śmierci D. C. (2) pozostawała ona pod opieką odwołującej.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o akta organu rentowego oraz przesłuchanie odwołującej (nagranie rozprawy z 12 marca 2019 r. min. 5.37 i n. k.16).

Sąd uznał zgromadzony materiał dowodowy za kompletny i wiarygodny i mogący stanowić podstawę dokonania ustaleń faktycznych.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 136 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2018r., poz. 1270 ze zm.) w razie śmierci osoby, która zgłosiła wniosek o świadczenia określone ustawą, świadczenia należne jej do dnia śmierci wypłaca się małżonkowi, dzieciom, z którymi prowadziła wspólne gospodarstwo domowe, a w razie ich braku - małżonkowi i dzieciom, z którymi osoba ta nie prowadziła wspólnego gospodarstwa domowego, a w razie ich braku - innym członkom rodziny uprawnionym do renty rodzinnej lub na których utrzymaniu pozostawała ta osoba.

Z kolei po myśli art. 67 ust. 1 ustawy, do renty rodzinnej uprawnieni są następujący członkowie rodziny spełniający warunki określone w art. 68-71:

- 1) dzieci własne, dzieci drugiego małżonka oraz dzieci przysposobione;
- 2) przyjęte na wychowanie i utrzymanie przed osiągnięciem pełnoletniości wnuki, rodzeństwo i inne dzieci, z wyłączeniem dzieci przyjętych na wychowanie i utrzymanie w ramach rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka;
- 3) małżonek (wdowa i wdowiec);
- 4) rodzice.

Zgodnie zaś z art. 136a ust. 2 ustawy, w razie śmierci emeryta lub rencisty wstrzymanie wypłaty świadczenia następuje od miesiąca przypadającego po miesiącu, w którym zmarł emeryt lub rencista.

Powyższe przepisy wskazują zatem, że emerytura lub renta wypłacona za miesiąc, w którym nastąpił zgon świadczeniobiorcy, jest świadczeniem należnym, z tym zastrzeżeniem, że w ramach tzw. niezrealizowanych świadczeń (tj. o ile istnieją osoby, o których mowa w art. 136 ust. 1) wypłaca się kwotę świadczenia za cały miesiąc.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było ustalenie, czy zmarła D. C. (2) pozostawała w chwili śmierci na utrzymaniu odwołującej J. R., a w konsekwencji czy J. R. ma prawo do wypłaty należnej zmarłej za miesiąc sierpień 2018 r. emerytury.

Organ rentowy stanął bowiem na stanowisku, że zmarła D. C. (2) nie pozostawała na utrzymaniu J. R., gdyż otrzymywane przez nią świadczenie wystarczało na jej utrzymanie.

J. R. niewątpliwie nie należy do kręgu osób uprawnionych do renty rodzinnej po zmarłej D. C. (2). Zatem uprawnienie odwołującej do spornego świadczenia było uzależnione od wykazania, że zmarła D. C. (2) pozostawała na jej utrzymaniu.

W ocenie Sądu odwołująca udowodniła w toku postępowania, że w znacznym zakresie utrzymywała zmarłą siostrę. Mianowicie ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że D. C. (2) w okresie poprzedzającym jej zgon nie była w stanie utrzymać się samodzielnie. Uzyskiwała bardzo niskie świadczenie emerytalne w wysokości 1029,88 zł brutto miesięcznie oraz dodatek pielęgnacyjny w wysokości 215,84 zł. Ponadto była osobą obłożnie chorą już od 2013 r., kiedy to doznała złamania w nogi w biodrze. Od 2014 r. jej stan zdrowia znacznie się pogorszył w wyniku przebytego udaru. Od tego czasu, aż do momentu śmierci D. C. (2) była osobą schorowaną, niesamodzielną, wymagającą stałej opieki, którą zapewniała jej odwołująca.

Nie budzi wątpliwości Sądu, że mimo iż D. C. (2) otrzymywała świadczenie emerytalne, to jednak odwołująca w znacznej mierze utrzymywała siostrę. Odwołująca mieszkała z nią w jednym domu, dysponowała pieniędzmi swoimi i siostry. J. R. kupowała jej lekarstwa, środki czystości, zapewniała wyżywienie, a nadto zorganizowała rehabilitację oraz opiekę pielęgniarki. Poniosła również znaczne koszty adaptacji domu do potrzeb chorej siostry – przerobiła łazienkę, kupiła wózek oraz łóżko ze specjalnym materacem.

Sąd wskazuje nadto, że z doświadczenia życiowego wynika, że kwota pobieranej przez zmarłą emerytury wynosząca około 1000 zł netto miesięcznie nie pozwalałaby na jej samodzielne utrzymanie, w tym pokrycie kosztów leczenia, rehabilitacji, środków higienicznych oraz wyżywienia, opłat koniecznych do utrzymania domu (węgiel, prąd, woda, media).

Zdaniem Sądu skala ponoszonych przez odwołującą wydatków na utrzymanie zmarłej siostry pozwala na uznanie, że zmarła pozostawała na utrzymaniu J. C.#R..

Reasumując, Sąd Okręgowy uznał, że zostały spełnione przesłanki z art. 136 ust. 1 ustawy, gdyż zmarła D. C. (2) pozostawała na utrzymaniu odwołującej, a tym samym należna D. C. (2), niezrealizowana emerytura za miesiąc sierpień 2018 r. winna zostać wypłacona J. R..

Mając na uwadze powyższe, na mocy art. 477¹⁴ 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek